

för undersökning derom, bevilja ett anslag af sex tusen kronor.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1884.

Eric Sparre.

N:o 76.

Af Herr J. Wedberg: Angående befrielse för aktiebolag med ändamål att inköpa och besitta stadsfastighet för beredande af bostäder åt aktieegare från erläggande af ökad stämpelafgift vid lagfarande af köpeafhandling rörande dylik fastighet.

Den af sistlidet års Riksdag antagna förordningen angående stämpelafgiften innehåller i fråga om stämpel å köpeafhandling om fast egendom den nya bestämmelsen, att dylik handling, på grund hvaraf lagfart sökes för aktiebolag, som icke drifver bankrörelse, bör vara belagd med stämpel af 1 krona 20 öre på hvarje fulla 100 kronor af egendomens värde, eller draga dubbelt så hög stämpelafgift, som af annan sökande erlägges. Skälet till denna förändring af förut gällande bestämmelser är att söka derutinnan, att då aktiebolags tillvaro icke såsom den menliga individens af naturen är inskränkt inom ett kort tidsområde fast egendom kan antagas i allmänhet komma att stanna längre tid i aktiebolags än i en enskild persons ego. Utan tvifvel är detta skäl ganska talande, och min mening är ingalunda att

framställa några anmärkningar emot den princip, som genom ofvanberörda lagstadgande uttalats.

Deremot önskade jag fästa uppmärksamhet på ett fall, der nämnda stadgande, ehuru i och för sig och i sin allmänlighet riktigt och rättvist, synes mig kunna och antagligen jemväl skola föranleda följder, dem lagstiftaren ej torde hafva förutsett, men hvilka måste erkännas vara ganska betänkliga.

Såsom väl bekant är, har frågan, huru den mindre bemedlade stadsbefolkningen lämpligast skall kunna förvärfva bostäder med tryggad besittningsrätt, länge utgjort föremål för lifligt meningsbyte och ifriga sträfvanden. Äfven statsmakterna hafva tagit denna fråga i allvarligt öfvervägande, och 1882 års riksdag anhöll såsom bekant, att Kongl. Maj:t ville låta utreda huru berörda rättsförhållanden lämpligen skulle kunna ordnas. Innan några särskilda åtgärder i detta syfte af Kongl. Maj:t hunno vidtagas, framkom emellertid på enskild väg ett förslag till lösning på det sätt, att bostadsföreningarne organiserades till aktiebolag, i hvilka hvarje delegare i och genom innehaf af en aktieserie tillförsäkrades ständigt nyttjanderätt till en viss lägenhet i den fastighet, bolaget förvärfvat eller ärnade förvärfva. Då ordningar för dylika bolag redan flera gånger blifvit af Kongl. Maj:t fastställda, torde det kunna antagas, att denna utväg till problemets lösning af regeringen befunnits tillfredsställande. Inom hufvudstaden finnes redan ett tiotal dylika aktiebolag, och det torde väl vara att förmoda, att de flesta härvarande bostadsföreningar, sedan en gång olägenheterna och vådorna af deras nuvarande organisation blifvit för dem uppenbara, skulle hafva följt exemplet. På detta sätt skulle det för tusentals arbetare så ytterst viktiga problemet hafva utan några särskilda lagbestämmelser lösts och bostadsföreningarne inordnats under lagligen bestämda former.

Det är på en sådan utveckling det här ofvan påpekade stadgandet i stämpelpappersförordningen torde komma att lägga ett hämmande band. Då stadsfastigheterna, särskildt inom rikets större städer, i allmänhet betinga högre pris, är tillökningen i lagfartskostnaden af ej ringa betydelse; och det är, såsom man med rätta anmärkt, att befara, det många bostadsföreningar, hellre än att underkasta sig denna utgift, skola föredraga att fortfarande vara i saknad af en i rättsligt hänseende hållbar grund för ordnandet af ledamöternas inbördes förhållande.

På grund af hvad nu i korthet antydts, får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte besluta sådan förändring i gällande stämpelpappersförordning, att aktiebolag, med ändamål allenast att inköpa och besitta stadsfastighet för beredande

af bostäder åt aktieegarne, befrias från erläggande af ökad stämpelpappersafgift vid lagfarande af köpehandling rörande dylik fastighet.

Om remiss till vederbörande Utskott anhålles vördsammast.

Stockholm den 26 Januari 1884.

Jac. Wedberg.

Uti förestående motion instämma:

A. V. Åbergsson.

A. Hedin.